

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Природничий факультет
Кафедра географії та методики її викладання

Дипломна робота

магістра

Тема: «ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В МЕЖАХ ПОДІЛЛЯ»

Виконав: студент 2 курсу, групи Geob1-M17
спеціальності 014 Середня освіта (Географія)
за освітньою програмою Географія
Манькевич Дмитро Вікторович

Керівник:

Касіяник І.П., кандидат географічних наук,
доцент.

Рецензент:

Рибак І.П., кандидат географічних наук,
доцент.

Кам'янець-Подільський – 2018 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНА ОБЛАСТЬ ПОДІЛЛЯ	
1.1 Історія формування території.....	5
1.2 Економіко-географічна характеристика регіону.....	20
1.3 Природно-ресурсний потенціал.....	27
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПОДІЛЬСЬКОГО РЕГІОНУ	
2.1 Формування сільського господарства	35
2.2 Ведення сільського господарства на Поділлі.....	48
2.3 Сучасні проблеми.....	57
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63

ВСТУП

Актуальність роботи. Україна завжди вважалась домінантним сільськогосподарським і промисловим гравцем у світі, з потенціалом більшим, ніж у країн із значно більшою площею території. Характерним фактором цього твердження є чорноземи, які займають 44% території країни в основному у лісостеповій і степовій природних зонах. Завдяки цьому чиннику на нашій території сформувались потужні агропромислові комплекси, які займаються обробкою землі, виготовленням сільськогосподарської продукції, її переробкою та матеріально-технічним обслуговуванням села.

В основі дипломної роботи лежить дослідження формування сільського господарства Подільського регіону, актуальність криється у щорічному зростанні аграрних можливостей країни, що дасть змогу чітко виокремити найпотужніші галузі господарства, які розвивались протягом часу та стануть основним гумусом для створення сильного сектору економіки у майбутньому.

Актуального значення набуває питання пошуку оптимальних форм ведення сільського господарства. Від його рішення напряму залежить розвиток внутрішнього і зовнішнього ринків, збуту сільськогосподарських продуктів, майбутнє продовольчого сектору.

Мета роботи. Дослідити історико-географічну область Поділля, основну хронологію формування та типи сільського господарства на території регіону.

Виходячи з мети дослідження, формується ряд завдань, які поступово будуть виконуватись в ході роботи:

- Дослідити історичні передумови формування Поділля;
- провести економіко-географічну характеристику регіону;
- охарактеризувати природно-ресурсний потенціал регіону;
- сформулювати основні географічні аспекти ведення сільського господарства;

- окреслити періоди формування сільського господарства;
- охарактеризувати сучасні проблеми ведення сільського господарства.

Об'єктом дослідження історико-географічна область Поділля.

Предметом дослідження є територіальне розміщення, економіка, історичне формування території регіону та сільського господарства .

Методи дослідження. Одним з базових був метод спостереження задля отримання інформації шляхом читання та запам'ятовування, що стає основою для написання курсовою роботи. Також використовувався метод вимірювання та розрахунку, щоб виконати деякі математичні завдання в роботі. Метод експерименту дав змогу оцінити стан розораності земель та типи рослин, якими засіяні поля, що дало змогу сформувати спеціалізацію рослинництва окремих районів Поділля. Аналітичний метод сприяв поділу регіону на складові частини (райони) за допомогою аналізу наукової літератури та мапи. Синтез сприяв формуванню загальної логічної думки, що виникла в результаті досліджень. І нарешті узагальнення, що дало змогу сформувати чіткі твердження на основі фактів.

Структура дипломної роботи

Обсяг дипломної роботи 65 сторінок друкованого тексту, формату А4.

Основні складові дипломної роботи:

- Вступ
- Зміст
- 2 розділи
- 6 Підрозділів
- Висновки
- Список використаних джерел

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі була досліджена історико-географічна область Поділля. Що дало змогу чітко охарактеризувати і дослідити основні напрями і галузі сільського господарства та їх формування протягом століть, означити основні напрямки його роботи, та найсильніші галузі, які наявні у господарстві.

Сільське господарство Поділля формувалось внаслідок впливу відчутних історичних факторів так і завдяки вигідному географічному положенню. З боку історії цими факторами стали перебування Поділля під владою великої кількості держав, які проводили власну політику ведення сільського господарства. Проте сприятливий клімат та переважно рівнинна територія відроджували і допомагали розвитку сільського господарства незалежно від чинників.

Основною галуззю сільського господарства у регіоні було та залишається рослинництво, завдяки потужній родючості ґрунтів у лісостеповій зоні, є змога обробляти велику частину сільськогосподарських угідь, що спричинило розораність території регіону у межах 84%. Один з позитивних факторів цього є висока засадженість під майбутні урожаї озимої пшениці, ріпаку та сої.

Однією з основних гілок господарства є тваринництво. Проте воно набуло загального розвитку лише після 30-х років ХХ століття, що й сформувало панівну роль землеробства у регіоні. На Поділлі найбільше переважають свинарство й молочне скотарство, проте має місце птахівництво, що зосереджено в основному в селах на територіях великих агропромислових компаній.

Завдяки вигідному положенню Подільського регіону та його рельєфу, маємо досить потужний базис для створення розвиненого сільського господарства на території краю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Веденичев П. Ф., Пасхавер Б. Й. Аграрний ресурсний потенціал України. — К.: Наукова думка, 2001. — 311с.
2. Заставний Ф.Д. Географія України. — К., 2002.
3. Крючков В. Г. Использование земель й продовольственне ресурсы. — М.:Мысль, 2002. — 231 с.
4. Лебединский Ю. П., Ганечко Л. А. Продовольственный комплекс Украины. —К.: Наукова думка, 1996. — 253 с.
5. Масляк П. О., Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Словник-довідник з економіки і соціальної географії світу. — К.: Лібра, 2000. — 328 с.
6. Основи економічної теорії / За ред. С. В. Мочерного. — К.: Видав. Центр «Академія», 2001. —464 с.
7. Пістун М. Д., Гуцал В. О. Географія агропромислових комплексів. —К.: Либідь. — 2002. — 198 с.
8. Ракитников А. Н. География сельского хозяйства. — М.: Мысль, 2000. —342с.
9. Розміщення продуктивних сил України / За ред. Качана Є.П. — К., 2000.
10. Розміщення продуктивних сил України / за ред. проф. Качана Є.П. —К.: Юридична книга, 2006. — С. 404-432.
11. Состояние й охрана земельных ресурсов. — К.: Наукова думка, 1985. — 136с.
12. Соціально-економічна географія України: Навч. Посібник / За ред. проф. Шаблія О.І. — Львів, 2002.
13. Территориальная организация агропромышленных комплексов. — К.: Науковадумка, 1985. — 304 с.
14. Шипович Е. Й. География производительных сил Украины. — К.: Вища школа,2000. — 127 с.
15. Шаблій О.І. Соціально-економічна географія України. — К., 2003.
16. Стеченко Д. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Підручник/ Дмитро Стеченко,. - К.: Вікар, 2006. - 396 с.

17. Географічна енциклопедія України. — Т. 2. — К., 1993. — С. 52.
18. Грушевський М. Історія України-Руси. — Т. IV—V.
19. Гулевич В. Казимир Ягайлович і Менглі Гірей: від друзів до ворогів //
20. Український історичний журнал. — К., 2013. — № 1 (508) (січень-лют.). — С. 40-66. — ISSN 0130-5247.
21. Заселення Поділля (історико-географічні етапи): монографія / О. В. Борисова, В. В. Загородній. — К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. — 237 с. — Бібліогр.: С. 173—194.
22. Кубійович В., Жарський Е., Ждан М. Поділля // Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наукове товариство імені Шевченка ; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. — Париж ; Нью-Йорк : Молоде життя ; Львів ; Київ : Глобус, 1955—2003.. Словникова частина. — Т. 6. — С. 2131—2145.
23. Мазур О. Поділля // Довідник з історії України. — 2-е видання. — К., 2001. — С. 586—587.
24. Михайловський В. Васальні стосунки князів Коріатовичів із Казимиром III та Людовіком Угорським // Український історичний журнал. — К., 2010. — № 4 (493) (лип.—серп.). — С. 4-15. — ISSN 0130-5247.
25. Михайловський В. Правління Коріатовичів на Поділлі (1340-ві — 1394 рр.): соціальна структура князівського оточення / Український історичний журнал. — К., 2009. — № 5 (488) (вер.-жовт.). — 240 с. — С. 42. — ISSN 0130-5247.
26. Михайловський В. Формування території історичного Поділля у другій половині XIV ст. / В. М. Михайловський. // Український історичний журнал. - 2017. - № 3
27. Клавдий Птолемей. Руководство по географии. («Античная география», составитель проф. М. С. Боднарский, Государственное издательство географической литературы, Москва — 1953) [3] (рос.)

28. Городецький С. Сільське господарство Поділля перед світовою війною [Електронна копія]. Ч.1. Перед світовою війною : з 61 табл. та діагр., 1929 – 208 с.

29. Михайлик. А., Хлібне Поділля періоду капіталізму, 2017.